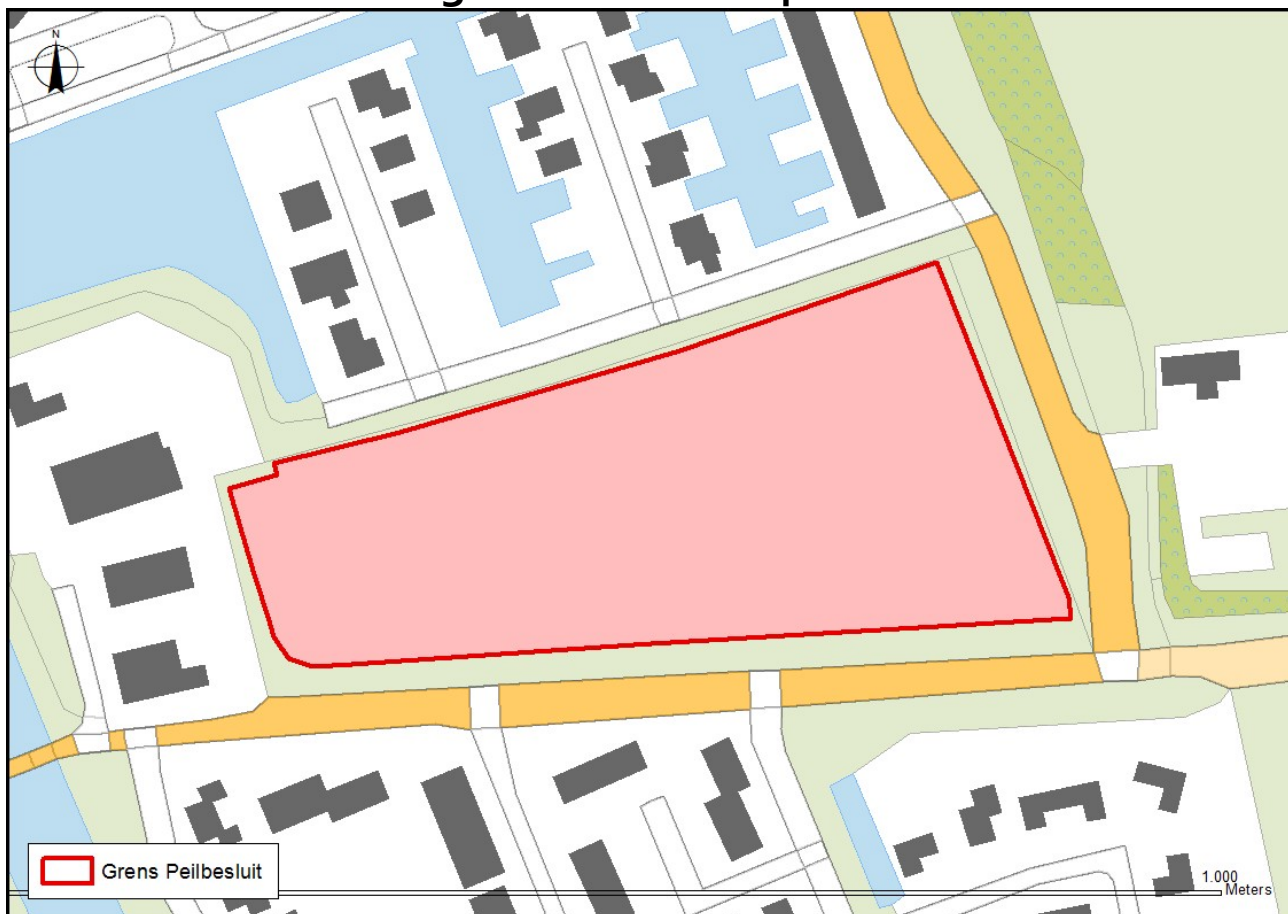

Toelichting Peilbesluit Koepoort Stavoren

Figuur 1. Afbeelding plangebied peilbesluit Koepoort Stavoren

Datum: 6 februari 2024

Status: Definitief

Wetterskip Fryslân

Postbus 36, 8900 AA Leeuwarden

Telefoon 058-292 22 22 – Fax: 058-292 22 23

Inhoud

1	INLEIDING	4
1.1	AANLEIDING PARTIËLE HERZIENING PEILBESLUIT	4
1.2	BELEIDSKADER PEILBESLUITEN	4
1.3	LEESWIJZER.....	4
2	PROCEDURE	5
3	PLANGEBIED	5
3.1	LIGGING.....	5
3.2	WATERSYSTEEM.....	5
3.3	GEBIEDSPECIFIEKE KENMERKEN.....	7
3.4	WAT WORDT HET PEIL?.....	8
4.1.	EFFECTEN OP HET WATERSYSTEEM	8
4.2.	EFFECTEN OP DE GEBRUIKSFUNCTIES	9
5.	TOETSING AAN BELEID EN REGELGEVING	10
6.	CONCLUSIE	11

SAMENVATTING

In deze toelichting is de gewenste peilwijziging voor het partieel peilbesluit Koepoort Stavereen beschreven. Deze peilwijziging is op 31 augustus 2023 aangevraagd door Mandess Vastgoed B.V. in verband met de herontwikkeling van het gebied voor nieuwbouw aan het water. Het peilbesluit betreft op hoofdlijnen de volgende aspecten:

Ligging en functie

Het projectgebied heeft een oppervlakte van 1,6 hectare en ligt achter Koeweg 1 te Stavereen. Het huidige gebruik, grasland, wordt gewijzigd in bebouwd gebied aan het water (boezemwater). De functiewijziging maakt ook wijziging van het waterpeil nodig van bemalen polder (veldpeil -2,0 m NAP) naar een open verbinding met de Friese boezem (-0,52 m NAP).

Wateroverlast

Door de nieuwe inrichting neemt de boezemberging toe. Er ontstaat een robuuster watersysteem waardoor de kans op wateroverlast afneemt.

Assets Wetterskip Fryslan

Dit peilbesluit heeft geen invloed op het aantal te beheren assets door het waterschap. De bemalen oppervlakte neemt met circa 1,6 hectare af.

Peilbeheer en onderhoud

Voor het peilbeheer heeft dit peilbesluit een beperkt effect. Het aantal peilvakken blijft gelijk. De beheerkosten nemen iets af door minder bemalen gebied en de keringlengte neemt met circa 170 m toe. Hiervoor is een afkoopsom van toepassing.

Waterkwaliteit en ecologie

De leefomstandigheden voor het waterleven verbeteren iets door uitbreiding van het areaal oppervlaktewater in combinatie met een open verbinding met de Friese Boezem.

Bebouwing en infrastructuur

Geen gevolgen

Conclusie

De conclusie is dat deze peilwijziging past in het geldende beleid en regelgeving. De peilwijziging heeft een licht positief effect op de waterhuishouding.

1 INLEIDING

1.1 Aanleiding partiële herziening peilbesluit

Aan de oostzijde van Staveren, ligt ten noorden van de Koeweg het uitbreidingsplan Koepoort. Het plangebied met een oppervlakte van 1,6 hectare wordt door Mandess Beheer B.V. ontwikkeld tot wonen aan het water. In de huidige situatie is het gebied bemalen. In de toekomstige situatie krijgt het gebied een open verbinding met de Friese boezem (-0,52 m NAP).

Omdat het 1,6 hectare grote plangebied in de huidige situatie wordt bemalen op een peil van -2,65 m NAP is wijziging van het huidige peilbesluit noodzakelijk. Het betreft een partiële wijziging van het peilbesluit WGP Gaasterlân.

Het betreft in dit peilbesluit de volgende peilwijziging:

- Van -2,65 m NAP* naar -0,52 m NAP;

*het vigerende peil is -2,65 m NAP maar door een stuwend liggende duiker en oplopend maaiveld/slootbodemp is het werkelijke veldpeil in het plangebied -2,0 m NAP.

1.2 Beleidskader peilbesluiten

Voor het opstellen van dit peilbesluit en de te volgen procedure is de Nota Peilbeleid gevolgd ([Nota Peilbeleid 2023 | Lokale wet- en regelgeving \(overheid.nl\)](#)). Daarnaast is op het opstellen van peilbesluiten nationale, provinciale en eigen wet- en regelgeving en beleid van toepassing. Een overzicht hiervan is opgenomen in bijlage 1 van de Nota Peilbeleid.

1.3 Leeswijzer

In hoofdstuk 1 is de aanleiding en het beleidskader voor dit peilbesluit beschreven. Hoe de procedure eruit ziet is beschreven in hoofdstuk 2. In hoofdstuk 3 volgt een korte gebiedsbeschrijving van de huidige situatie en het toekomstige watersysteem. Hoofdstuk 4 geeft de effecten weer van de peilwijzigingen op de functies bebouwing en infrastructuur, landbouw, natuur, waterkwaliteit, beheer en onderhoud en archeologie en cultuurhistorische waarden. De toetsing aan beleid en regelgeving komt in hoofdstuk 5 aan de orde. In hoofdstuk 6 volgt de conclusie. Het kaartmateriaal is in de bijlagen toegevoegd. Een verklarende woordenlijst is te vinden in de Nota Peilbeleid.

2 PROCEDURE

In de Nota Peilbeleid is in hoofdstuk 5 te vinden op welke gronden de peilbesluit procedure wordt gevolgd en op welke wijze er zienswijzen kunnen worden ingediend en beroep tegen het peilbesluit mogelijk is (Zie voor de nota: [Nota Peilbeleid 2023 | Lokale wet- en regelgeving \(overheid.nl\)](#)).

De mogelijkheid voor een belanghebbende om een verzoek tot schadevergoeding in te dienen staat beschreven in hoofdstuk 5 en 7 van de nota.

Inwerkingtreding peilbesluit

Het voorliggende peilbesluit treedt in werking acht dagen na publicatie van dit peilbesluit of na uitvoering van de werken. Nadere informatie is terug te vinden in de bekendmakingen die worden gepubliceerd over dit betreffende peilbesluit.

3 PLANGEBIED

3.1 Ligging

Het plangebied ligt in de gemeente Súdwest Fryslân en betreft de percelen achter Koeweg 1, kadastraal bekend als Staveren, sectie C perceelnummer 305 en 228 met een totale oppervlakte van 1,6 hectare. Zie voor ligging van het plangebied het kaartje op het voorblad van deze toelichting.

3.2 Watersysteem

In de huidige situatie is het plangebied bemalen en betreft het peilvak -2,65 m NAP. Het gemaal Noordermeer staat aan de oostzijde van het plangebied en is in eigendom, beheer en onderhoud bij Wetterskip Fryslân. Het gemaal voert op de boezem af (Johan Frisokanaal).

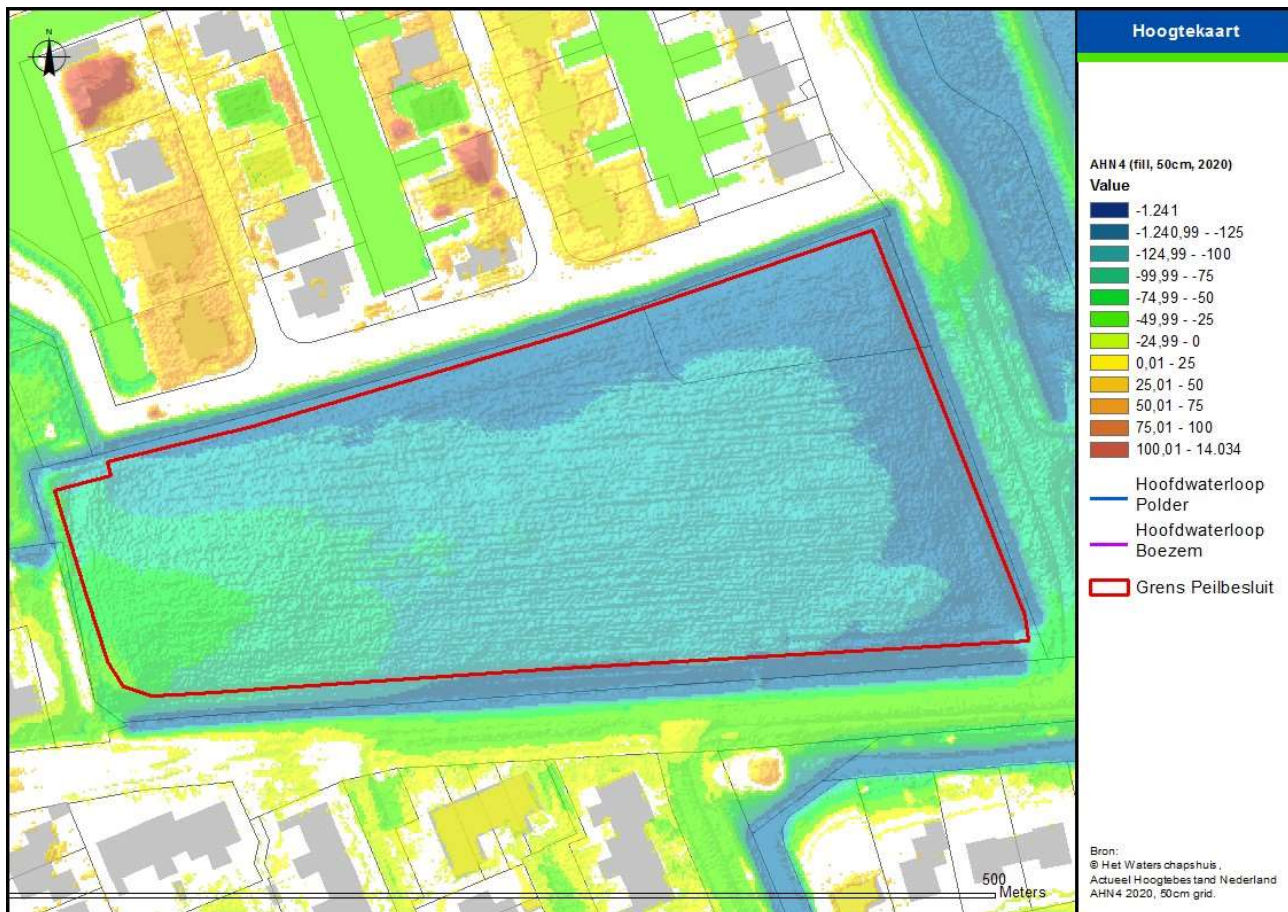
Aantal peilgebieden en peilen

In het huidige peilbesluit is voor het plangebied een peil van -2,65 m NAP vastgelegd. Het veldpeil in het plangebied is circa -2,0 m NAP.

Bij dit peil is op de landbouwgrond sprake van een drooglegging van circa een meter.

Er is in het plangebied in de huidige situatie sprake van een goede landbouwkundige drooglegging. Het aantal peilvakken blijft in de toekomstige situatie gelijk maar de peilgrens tussen de (bemalen) polder en de boezem verschuift.

Drooglegging en doelrealisatie De huidige drooglegging bedraagt circa 100 cm. Nu de functie van het gebied wijzigt van landbouw naar bebouwing vindt ophoging plaats zodat ook bij het toekomstige waterpeil sprake is van voldoende drooglegging (120 cm).

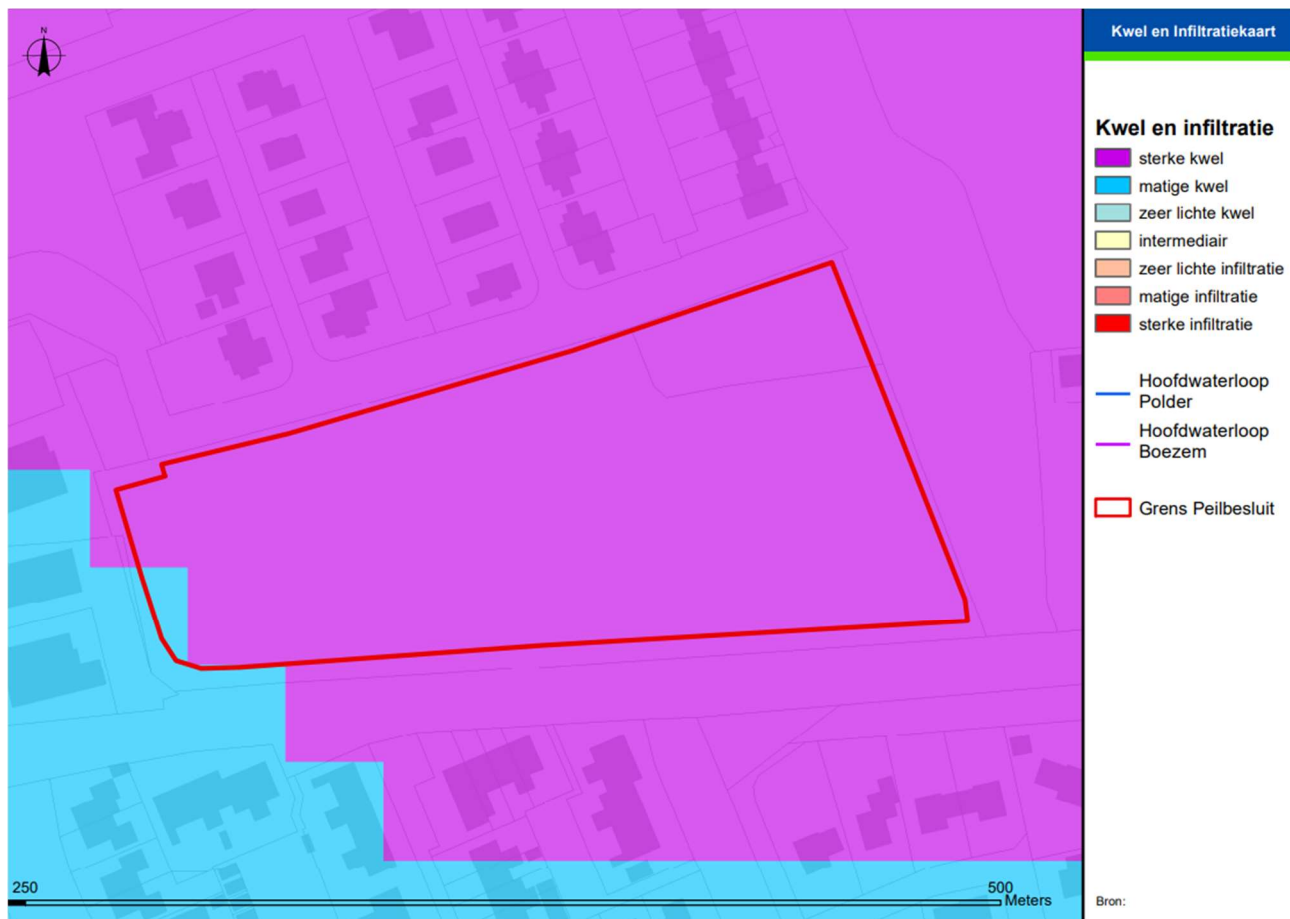

Figuur 2. Hoogtekaart van het plangebied

Wateraan- en afvoer

In de huidige situatie staat het plangebied rechtstreeks in verbinding met het gemaal Noordermeer. De afwatering vindt in oostelijke richting plaats.

In het plangebied is in de huidige situatie, door het relatief lage polderpeil van -2,65 m NAP en veldpeil van -2,0 m NAP, sprake van sterke kwel. De kwel treedt nu vooral op in de buurt van de watergangen en niet tot in maaiveld. (slootkwel). Zie figuur 3. Kwel/infiltratiekaart.

Figuur 3. Kwel/infiltratie ter plaatse van het plangebied

Verziltig

In de huidige situatie is door de bodemopbouw (dik kleipakket en storende lagen in de ondergrond) bij de huidige waterpeilen geen sprake van zoutinvloed in het gebied.

Waterkwaliteit en ecologie

In de huidige situatie bestaat het plangebied uit grasland. Wetterskip Fryslân heeft geen representatieve waterkwaliteitspunten in het plangebied, maar wel in de boezem nabij het Hooglandgemaal. De ecologische toestand en chemische waterkwaliteit van de boezem moet voldoen aan de KRW-normen. De geplande ontwikkelingen hebben geen negatieve invloed op de waterkwaliteit van de boezem.

3.3 Gebiedspecifieke kenmerken

Het plangebied bestaat uit (zee)kleigrond. (Mv61C) Figuur 4 toont een uitsnede van de bodemkaart ter plaatse van het plangebied. De kleidikte bedraagt 2 tot 4 meter. Daaronder ligt een circa 2 tot 3 meter dik zandpakket gevolgd door een 1 tot 2 meter dik keilempakket. Onder het keilempakket ligt een circa 200 meter dik zandpakket. Op een diepte van ruim 200 meter beneden maaiveld ligt een ondoorlatende laag (de geohydrologische basis).

Figuur 4. Bodemkaart met begrenzing van het plangebied

3.4 Wat wordt het peil?

In het plangebied vindt verhoging plaats van de waterpeilen met 1,48 meter van -2,0 m NAP (veldpeil) naar een peil van -0,52 m NAP. Door oplopend maaiveld, slootbodems en duikerhoogtes is het werkelijke waterpeil in het plangebied nu circa -2,0 m NAP. Het vigerende peil is -2.65m NAP.

Huidig peil (m t.o.v. NAP)	Huidig veldpeil (m NAP)	Toekomstig peil (m t.o.v. NAP)	Peilverhoging (m)	Maaiveld hoogte toekomstig	Drooglegging (m)
-2,65	-2,0	-0,52	1,48	+0,70	1,20

Tabel 3.4: overzicht hydrologische kenmerken toekomstige situatie

De peilwijziging wordt uitgevoerd volgens bijlage 3.

4. EFFECTEN VAN DE PEILWIJZIGINGEN

De peilwijzigingen, zoals deze in het vorige hoofdstuk beschreven zijn, brengen een aantal effecten met zich mee. In dit hoofdstuk worden de mogelijke effecten op de waterhuishouding (§4.1) en de gebruiksfuncties (§4.2) in beeld gebracht.

4.1. Effecten op het watersysteem

4.1.1. Wateroverlast

Het aantal peilvakken blijft door de peilwijziging gelijk. De bemalen oppervlakte van gemaal Noordermeer neemt met 1,6 hectare af.

De bergingscapaciteit van de Friese boezem neemt licht toe met circa 0,1 hectare.

Bij een maatgevend boezempeil van -0,26 m NAP (1x/jaar) en -0,02 m NAP (1x/100 jaar) bedraagt de berging 260 tot 500 m³.

4.1.2. Assets Wetterskip Fryslân

Het aantal te beheren kunstwerken blijft gelijk. De waterkering bestaat uit een polderdijk en een hoge grond kering. De toename van de beheerlast door de circa 150 meter langere kering zal worden afgekocht waarna het waterschap de kering zal overnemen.

4.1.3. Peilbeheer en onderhoud

Het plangebied komt in open verbinding met de Friese boezem te staan. Het aantal te beheren kunstwerken blijft ongewijzigd.

4.1.4. Stabiliteit waterkeringen

Daar waar de peilwijzigingen direct grenzen aan de waterkering, wordt een stalen damwand aangebracht in de waterkering. Daar waar sprake is van een grote afstand tussen nieuw te graven boezemwater en de kering wordt een hoge grond kering toegepast. De afmetingen en constructie van de keringen zijn in overleg met het waterschap bepaald.

4.1.5. Maaiveld daling

Er is geen sprake van maaiveld daling (geen veen aanwezig) maar juist ophoging tot +0,70 m NAP.

4.1.6. Waterkwaliteit en ecologie

Fysisch-chemische waterkwaliteit

Er worden geen negatieve effecten verwacht op de waterkwaliteit van de boezem. Omdat het hier om een peilverhoging gaat waarbij de zoetwaterbel in omvang toeneemt is er geen sprake van een toename van het verziltingsrisico. De waterkwaliteit in het plangebied zal in de toekomstige situatie een mengwatertype zijn van neerslagwater en boezemwater.

Ecologische waterkwaliteit

Doordat het plangebied in open verbinding komt met de boezem kunnen vis en andere dieren vrij het gebied intrekken. Er is in de nieuwe situaties dus geen sprake van barrières voor de vissen en andere dieren.

Lozingen en handhaving

In het plangebied zijn geen riooloverstorten aanwezig.

4.2. Effecten op de gebruiksfuncties

4.2.1. Bebouwing en infrastructuur

De effecten op bestaande bebouwing aan de westkant van het plangebied zijn verwaarloosbaar. Dit is aangetoond door middel van een hydrologisch onderzoek en monitoring van de grondwaterstanden. De woningen en wegen ten noorden van het plangebied hebben hetzelfde niveau/aanleghoogte als de toekomstige woningen en wegen in het plangebied.

De dichtstbijzijnde bestaande bebouwing tot in peil te verhogen watergangen ligt op circa 100 meter afstand ten noorden van het plangebied. De bebouwing maakt echter al deel uit van een hoger peilvak - 0,10/-0,35 m NAP dan het plangebied. Bovendien staat de bebouwing dermate hoog (>+1,0 m NAP) dat er

van vernatting geen sprake zal zijn. De bebouwing ten zuiden van het plangebied houdt het huidige peil. De afscheiding tussen het plangebied en de bestaande bebouwing wordt gevormd door een waterkering en een grenssloot die het huidige (bemalen) polderpeil houdt.

4.2.2. Landbouw

Aan het plangebied grenzen geen landbouwgronden.

4.2.3. Natuur

Uit het ecologisch onderzoek is gebleken dat er geen sprake is van negatieve effecten op natuur.

4.3. Overige effecten

4.3.1. Archeologische, cultuurhistorische en landschappelijke waarden

Bij peilverlagingen kan er sprake zijn van negatieve effecten op archeologie of cultuurhistorische waarden doordat bodemschatten mogelijk droog kunnen komen te liggen. Het gaat in dit peilbesluit echter om een peilverhoging. De peilwijziging is dus niet negatief voor de archeologie.

4.3.2. Recreatie

De mogelijkheden voor watergerelateerde recreatie nemen door de open verbinding met de boezem licht toe.

4.3.3. Flora en Fauna

In het plangebied nestelen geen vogels en ook vleermuizen bezetten er geen vaste rustplaats. Voor verstoring van grondgebonden zoogdieren en amfibieën die een vaste (winter)rust en/of voortplantingsplaats in het plangebied bezetten, geldt een vrijstelling van de verbodsbepaling "doden en beschadigen/vernielen van vaste rust- en voortplantingsplaats". De initiatiefnemer dient echter alles in het werk te stellen om onnodig doden van beschermde dieren te voorkomen. Door de uitvoering van de activiteiten neemt de betekenis van het plangebied als fourageergebied af. Deze functie is voor de voorkomende soorten niet beschermd.

4.3.4. M.e.r.-beoordeling

Een m.e.r.-beoordeling is nodig bij een peilverlaging van 16 cm of meer, voor een oppervlakte van 200 ha of meer in gevoelig gebied. Hiervan is in voorliggend peilbesluit geen sprake. Een formele m.e.r.-beoordeling is daarom niet nodig.

5. TOETSING AAN BELEID EN REGELGEVING

De voorgenomen peilwijzigingen sporen met het beleid ten aanzien van het waterbeheer, het ruimtelijke beleid en het milieubeleid.

Het peilbesluit voldoet aan het Europese en nationaal beleid t.a.v. de:

- NBW normering: De peilwijzigingen hebben geen negatieve invloed op de NBW normen van het gebied. De aan te leggen waterkeringen voldoen aan de daarvoor gestelde eisen.
- KRW richtlijn: De in dit peilbesluit vastgestelde peilwijzigingen hebben geen negatieve invloed op de te behalen KRW-doelen.
- Wet natuurbescherming: niet strijdig.
- MER: Er is geen MER nodig voor de uitvoering van dit peilbesluit en het watergebiedsplan.

Het peilbesluit past in het provinciale, gemeentelijk en waterschapsbeleid t.a.v.:

- Het Regionaal Waterprogramma 2022/2027: De grond- en oppervlaktewaterpeilen zijn beter afgestemd op de nieuwe bestemming van het gebied.

- Het Waterbeheer programma 2022/2027: Voor ieder peilvak is een peil vastgelegd dat overeenkomt met de situatie in het veld en afgestemd op de functie.
- Het aantal peilvakken en te beheren kunstwerken blijft gelijk.
- Het areaal aan waterberging voor de boezem neemt licht toe met een robuuster watersysteem tot gevolg.
- De oppervlakte bemalen gebied neemt af.

De denkwijze uit WB 21 en het Nationaal Bestuursakkoord Water wordt hier toegepast. Er ontstaat een robuuster watersysteem.

Functie

Met de peilwijziging is het waterbeheer beter afgestemd op de woonfunctie van het gebied.

Peilbeheer

Voor het peilbeheer heeft dit peilbesluit licht positieve effecten. Het aantal peilvakken blijft gelijk, de potentiële waterberging bij maatgevende boezemwaterstanden neemt toe met circa 260 tot 500 m³ en het bemalen oppervlak neemt af met circa 1,6 hectare. Het watersysteem wordt hierdoor robuuster.

Waterkwaliteit

De chemische en ecologische waterkwaliteit binnen het gebied zal naar verwachting licht verbeteren.

6. CONCLUSIE

Door de peilwijzigingen voldoet de waterhuishouding beter voor de functie/bestemming en er ontstaat een robuust watersysteem met meer mogelijkheden voor boezemberging. Het aantal peilvakken blijft gelijk en er is geen sprake van negatieve gevolgen voor andere functies. De kadelengete neemt toe maar is kering op hoge gronden en deze is afgekocht. Het is daarom verantwoord om dit peilbesluit te nemen.